

ОБЩИ УСЛОВИЯ

Настоящите Общи условия уреждат правата и задълженията на инвестиционен посредник „Аларик Секюритис“ ООД (наричан по-долу „ИП“ или „инвестиционния посредник“) и клиентите му, във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник услуги и дейности по чл. 6, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и съгласно притежавания от него лиценз.

ПРЕАМБЮЛ

Настоящите Общи условия са неразделна част от договора, сключен между инвестиционния посредник и клиента. Общите условия съдържат информацията, която ИП трябва да предостави на клиентите си, съгласно изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), на Делегиран Регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 (Регламент (ЕС) 2017/565), Наредба № 58 на Комисията за финансов надзор от 28.02.2018 (Наредба № 58) и Наредба № 38 на Комисията за финансов надзор от 21.05.2020 г. (Наредба № 38).

Тарифата за стандартното комисионно възнаграждение по различните видове договори с клиенти, както и вида и размера на разходите за клиентите, ако те не се включат във възнаграждението на ИП, както и настоящите общи условия, прилагани при сключване на договори с клиенти се излагат на видно и достъпно място в помещението, в което ИП приема клиенти и са публикувани на интернет страницата на инвестиционния посредник. Общите условия се предоставят на клиентите на хартиен или друг траен носител. Общите условия са достъпни на уебсайта на ИП: <https://alaricsecurities.com/legal-and-regulatory-information/>

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА АЛАРИК СЕКЮРИТИС

ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД е дружество с ограничена отговорност, учредено по законите на Република България с ЕИК: 201482151, със седалище и адрес на управление гр. София, район "Възраждане", ул. "Екзарх Йосиф" №7, ап. 7.

„Аларик Секюритис“ ООД е лицензиран да извършва дейност като инвестиционен посредник с Решение № 145 – ИП/24.02.2011 г., Решение № 577-ИП от 22.07.2013 г. и Решение № 532-ИП от 23.06.2022 г. на Комисията за финансов надзор и е вписан в регистъра на КФН под регистрационен № РГ-03-236.

Съгласно издадения от КФН лиценз и съгласно предмета си на дейност инвестиционният посредник осъществява следните инвестиционни услуги и дейности на територията на Република България и в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство:

А. Основни услуги и дейности:

1. приемане и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти;

2. изпълнение на нареждания за сметка на клиенти;
3. сделки за собствена сметка с финансови инструменти;
4. управление на портфейл;
5. инвестиционни съвети;
6. поемане на емисии финансови инструменти и/или предлагане на финансови инструменти при условията на безусловно и неотменимо задължение за записване/придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка;
7. предлагане за първоначална продажба на финансови инструменти без безусловно и неотменимо задължение за придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка (пласиране на финансови инструменти);

Б. Допълнителни услуги:

1. съхраняване и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителска дейност и свързаните с това услуги като управление на парични средства и на обезпечения, с изключение на централизираното водене на сметки за ценни книжа съгласно раздел А, т. 2 от приложението към Регламент (ЕС) № 909/2014;
2. предоставяне на заеми на инвеститори за извършване от тях на сделки с един или повече финансови инструменти, при условие че посредникът, който предоставя заема, участва в сделката;
3. съвети на предприятия относно капиталовата структура, промишлената стратегия и свързани с това въпроси, както и съвети и услуги, свързани с преобразуване и придобиване на предприятия;
4. предоставяне на услуги, свързани с чуждестранни средства за плащане, доколкото те са свързани с предоставяните инвестиционни услуги;
5. инвестиционни проучвания и финансови анализи или други форми на общи препоръки, свързани със сделки с финансови инструменти;
6. услуги, свързани с поемане на емисии финансови инструменти;
7. изброените основни услуги и дейности по т. 1 - 6 на буква А във връзка с базовите инструменти на деривативни финансови инструменти по чл. 4, т. 5, 6, 7 и 10 от ЗПФИ, когато са свързани с предоставянето на инвестиционни и допълнителни услуги.

Езици, на които клиентът може да комуникира и да води кореспонденция с инвестиционния посредник: български и английски.

Начини на комуникация, които се използват от ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД и неговите клиенти:

- Лично или чрез пълномощник на клиента, притежаващ правомощия съгласно изрично пълномощно, издадено съгласно изискванията на действащото законодателство - в офиса/офисите на инвестиционния посредник, вписани в регистъра на Комисията за финансов надзор;

- По телефон на следните телефонни номера: София – 02 4398161, 02 4398160.
- По електронна поща на следния електронен адрес: info@alaricsecurities.com

Страница на уебсайта на посредника, на която са публикувани настоящите Общи условия, Тарифата, Политиката за изпълнение на нареждания, както и друга важна информация и уведомления, с които клиентите и потенциалните клиенти следва да се запознаят, и към която реферират всички препратки към уебсайта на ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД в настоящите Общи условия: <https://alaricsecurities.com/legal-and-regulatory-information/>

II. ОБЩИ ПРИНЦИПИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

2.1. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще действа честно, справедливо и като професионалист в съответствие с най-добрите интереси на своите клиенти.

2.2. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще третира равностойно своите клиенти, както и ще ги уведомява за рисковете от сделките с финансови инструменти.

2.3. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще пази търговските тайни на своите клиенти, станали му известни при или по повод на възложените му поръчки, доброто им търговско име и търговски престиж.

2.4. Информацията, която ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще предоставя на клиентите си, както и на потенциални клиенти, включително в рекламните си материали ще бъде, вярна, ясна и няма да бъде подвеждаща.

2.5. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД няма да обединява нареждания на клиент с други клиентски нареждания, освен в позволените от закона случаи и съгласно приетата от инвестиционния посредник Политика за изпълнение на нареждания.

2.6. Управителите на ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД, неговите служители и всички други лица, работещи за ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД, включително и когато не са на служба или дейността им е преустановена, няма да разгласяват никому, освен ако не са оправомощени за това, както и няма да ползват за облагодетелстване на себе си или на други лица факти и обстоятелства, засягащи наличностите и операциите по сметките за финансови инструменти и парични средства на клиента, както и всички други факти и обстоятелства, представляващи търговска тайна, които са узнали при изпълнение на служебните и професионалните си задължения. Освен на КФН, заместник-председателя, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", и оправомощени длъжностни лица от администрацията на КФН, за целите на контролната им дейност и в рамките на заповедта за проверка, инвестиционният посредник може да дава сведения по предходното изречение само със съгласието на своя клиент или по решение на компетентен държавен орган, издадено в предвидените в закона случаи.

2.7. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще следва ефективна политика за предотвратяването на конфликт на интереси, чието обобщено описание е дадено по-долу.

2.8. ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД няма да извършва сделки за сметка на клиенти в обем или с честота, на цени или с определена насрещна страна, за които според обстоятелствата може да се приеме, че се извършват изключително в интерес на инвестиционния посредник. Забраната не се прилага за сделки, за извършването на които клиентът е дал изрични инструкции по своя инициатива.

2.9. Препоръките относно финансови инструменти, които ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД предоставя, ще бъдат честно представяни и ще разкриват интересите (конфликтите на интереси), които възникват за ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД.

2.10. Инвестиционните съвети, които ИП "АЛАРИК СЕКЮРИТИС" ООД ще дава на клиенти, ще бъдат обосновани, няма да почиват на преувеличени благоприятни факти или на неотчетени неблагоприятни факти и няма да бъдат мотивирани изключително от стремеж да получи възнаграждение. Прогнозите, които се съдържат в инвестиционните съвети, ще бъдат аргументирани, изрично определени като прогнози, обосновани и ще бъдат посочени обстоятелствата, на които се основават и които оказват съществено влияние върху тяхното осъществяване.

2.11. Когато предоставя инвестиционен съвет, „АЛАРИК СЕКЮРИТИС“ ООД информира клиента достатъчно време преди предоставянето на инвестиционния съвет:

- а) дали съветът е независим;
- б) дали съветът се основава на широк или ограничен анализ на различните видове финансови инструменти, и по-специално, дали обхващат е ограничен до финансови инструменти, емитирани или предлагани от свързани с инвестиционния посредник лица или от лица, които се намират в други правни, икономически или договорни отношения с инвестиционния посредник, в резултат на което съществува риск предоставеният съвет да не е независим;
- в) дали инвестиционният посредник ще предоставя на клиента периодична оценка за уместност на препоръчаните му финансови инструменти.

2.12. Когато „АЛАРИК СЕКЮРИТИС“ ООД предоставя независим инвестиционен съвет, инвестиционният посредник е длъжен да анализира достатъчно широка гама от финансови инструменти, предлагани на пазара от различни емитенти или доставчици на продукти, за да гарантира, че инвестиционните цели на клиента могат да се постигнат по подходящ начин, без да се ограничава до финансови инструменти, емитирани или предлагани от самия инвестиционен посредник, от свързани с него лица или от лица, които се намират в други правни, икономически или договорни отношения с него, в резултат на което съществува риск предоставеният съвет да не е независим.

2.13. Когато „АЛАРИК СЕКЮРИТИС“ ООД предоставя независим инвестиционен съвет или услугата управление на портфейл, няма право да приема възнаграждение, комисиона или друга парична или непарична облага от трето лице във връзка с предоставянето на инвестиционните услуги на клиента. Изключение се допуска за незначителни непарични облаги, които подобряват качеството на предлаганите на клиента услуги и предоставянето им не нарушава задължението на инвестиционния посредник да действа честно, справедливо и като професионалист в най-добър интерес на клиента. Инвестиционният посредник разкрива информацията за всички получени незначителни непарични облаги.

2.14. Инвестиционният посредник няма право във връзка с предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги на клиент да заплаща, съответно да предоставя и получава, възнаграждение, комисиона или непарична облага, освен:

- а) възнаграждение, комисиона или непарична облага, платени или предоставени от или на клиента или негов представител;

- б) възнаграждение, комисиона или непарична облага, платени или предоставени от или на трето лице или негов представител, ако са налице следните условия:
 - i. заплащането, съответно предоставянето, на възнаграждението, комисионата или непаричната облага е с оглед на подобряване качеството на услугата и не нарушава задължението на инвестиционния посредник да действа честно, коректно, професионално и в най-добър интерес на клиента;
 - ii. съществуването, естеството и размерът на възнаграждението, комисионата или непаричната облага са посочени на клиента в обобщена форма ясно, по достъпен начин, точно и разбираемо, преди предоставянето на съответната инвестиционна или допълнителна услуга, а когато размерът не може да бъде определен, е посочен начинът за неговото изчисляване. Клиентът може да поиска да му бъде предоставена и детайлна информация съгласно предходното изречение;
- в) присъщи такси, които осигуряват или са необходими с оглед предоставянето на инвестиционните услуги като хонорари за правни услуги и публични такси и които по своя характер не водят до възникване на конфликт със задължението на инвестиционния посредник да действа честно, справедливо и професионално в най-добър интерес на клиента.

III. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПОСРЕДНИК

3.1. Инвестиционният посредник предоставя своевременно, преди клиент или потенциален клиент да бъде обвързан по силата на договор с инвестиционния посредник за предоставяне на инвестиционни или допълнителни услуги, следната информация:

- а) Обща информация относно идентификацията си, предлаганите услуги и начините на комуникация (изложени в раздел I от настоящите Общи условия).
- б) Общо описание на финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях (подробно описани в Приложение 2 от настоящите Общи условия).
- в) Информация за разходите и таксите. Инвестиционният посредник обявява в тарифа стандартното си комисионно възнаграждение по различните видове договори с клиенти, както и вида и размера на разходите за клиентите, ако те не се включват във възнаграждението.
- г) Информация за основните права и задължения на клиента и инвестиционния посредник, заложи в договора с клиента, включително чрез предоставяне на прилаганите от посредника общи условия.
- д) Информация относно Политиката за изпълнение на нареждания.
- е) Информация относно отчетите, които ще бъдат изпращани на клиента.
- ж) Информация относно мерките, които ИП предприема за защитата на клиентските активи (описана в настоящите Общи условия).
- з) Кратко описание на политиката за третиране на конфликти на интереси.

3.2. случаите, когато ИП предлага услугата управление на портфейл, в допълнение към информацията по-горе, инвестиционният посредник предоставя следната информация, когато е приложима:

- а) информация относно метода и честотата на оценка на финансовите инструменти в клиентския портфейл.
- б) данни за всяко делегиране на управлението на всички или на част от финансовите инструменти или пари в клиентския портфейл.
- в) спецификация всеки еталон, по който резултатите от управлението на портфейла ще бъдат сравнявани.
- г) видовете финансови инструменти, които могат да се включат в клиентския портфейл, и видовете сделки, които могат да се сключват с тях, включително всички ограничения.
- д) целите на управлението, нивото на риск, съдържащо се в преценката на управляващия портфейла, както и всички специфични ограничения на тази преценка.

3.3. Когато гореизложената информация се предоставя на клиенти чрез интернет страницата на посредника, тя трябва да отговаря на следните условия:

- а) Регламент (ЕС) 2017/565 да позволява предоставянето на съответната информация чрез и посредством интернет страницата на ИП, когато тя не е адресирана лично до клиента;
- б) Предоставянето на информацията по този начин е подходящо с оглед съществуващите или предстоящите отношения с клиента;
- в) Клиента изрично се е съгласил с този начин на предоставяне на информацията;
- г) Клиентът е уведомен чрез електронен способ за адреса на интернет страницата на посредника и мястото на уебсайта, където се намира тази информация;
- д) Информацията е актуална;
- е) Информацията е достъпна непрекъснато на интернет страницата на ИП за времето обикновено необходимо за клиентите да се запознаят с нея.

3.4. Предоставянето на информация чрез електронни средства за комуникация се счита за подходящо с оглед съществуващите или предстоящите отношения с клиента, ако са налице данни, че клиентът има редовен достъп до интернет. Счита се че клиентът има редовен достъп до интернет, ако предостави адрес на електронна поща за нуждите на установените отношения с ИП.

С приемането на настоящите Общи условия клиентът се съгласява да получава информацията и измененията в нея чрез уебсайта на ИП. В случай, че клиентът желае получаване на информацията на хартиен носител, следва изрично да поиска това от ИП.

IV. КЛАСИФИКАЦИЯ НА КЛИЕНТИТЕ

4.1. Инвестиционният посредник задължително класифицира клиентите си в една от следните групи съгласно критериите в Приложение 1 към тези Общи условия:

(а) приемлива насрещна страна;

(б) професионален клиент;

(в) непрофесионален клиент.

4.2. С настоящите Общи условия ИП уведомява свои клиенти или потенциални клиенти за условията и критериите, по които ги определя като професионални или непрофесионални, както и за обстоятелствата, при които могат да бъдат определени като приемлива насрещна страна, като им дава възможност да се запознаят с Приложение 1 към тези общи условия.

4.3. Клиентите са уведомени за правото си да поискат различна класификация.

4.4. Стандартът на грижа, дължима от инвестиционния посредник, следва да бъде най-висок при непрофесионалните клиенти, освен ако посредникът и професионален клиент писмено не уговорят също толкова висок стандарт.

4.5. ИП по собствена инициатива или по искане на клиента може:

- а) да определи като професионален или непрофесионален клиент, който в други случаи би бил определен като приемлива насрещна страна;
- б) да определи като непрофесионален, клиент който в други случаи би бил определен като професионален.

Даден клиент може да бъде определен като професионален и само по отношение на определени продукти и/или услуги.

4.6. Когато лице, определено като приемлива насрещна страна, поиска да не бъде третирано като такава и инвестиционният посредник се съгласи, това лице ще се третира като професионален клиент, освен ако изрично не е поискало да бъде третирано като непрофесионален клиент.

4.7. Професионалните клиенти са уведомени, че имат право да поискат промяна на условията по договорите си с цел да си осигурят по-висока степен на защита. Подобна промяна не може да създава за поискалия я клиент по-преференциално положение от това на непрофесионалните клиенти или да поставя други клиенти на посредника в неравностойно положение. Промяната става по взаимно писмено съгласие на двете страни по договора, в което подробно се уреждат нейните параметри и означава, че поискалия я клиент няма да се смята за професионален такъв за целите на тези общи условия и действащото законодателство. В случай, че съгласно общите условия, тарифата или другите документи или правила, приложими към дейността на инвестиционния посредник, професионалните клиенти се ползват от по-облекчен или различен режим от непрофесионалните такива, тези облекчения няма да ползват клиента, поискал подобна промяна, считано от подписването на споразумението за нея.

V. ОЦЕНКА ЗА УМЕСТНОСТ И ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ

5.1. При предоставяне на инвестиционен съвет или при предоставяне на услугата управление на портфейл, ИП събира информацията относно:

- а) инвестиционните цели на клиента, включително допустимото за него равнище на риск;
- б) финансовото състояние на клиента, включително способността му да понася загуби;
- в) опитът и знанията на клиента по отношение на предлаганите продукти и услуги.

Инвестиционният посредник се ръководи от получената от клиента информация и прави оценка за уместност на предлаганата инвестиционна услуга и финансов инструмент, включително дали съответстват на допустимото за него равнище на риск и на способността му да понесе загуби.

5.2. В случаите, когато инвестиционният посредник е класифицирал даден клиент като професионален по отношение на определени продукти, сделки и услуги, то за същите тези посредникът има право да приеме, че клиентът притежава необходимите финансови възможности, опит и познания да разбере и понесе рисковете, които се свързват с инвестициите, дори клиентът да не е предоставил подробна или да не е предоставил въобще тази информация. Без да се изключва приложението на горния параграф инвестиционният посредник няма право да предоставя услугите, посочени в т. 5.1, ако не е поискал информацията, описана по-горе от своите клиенти или поисканата информация не му е била предоставена.

5.3. При предоставяне на услуги, различни от посочените в т. 5.1, инвестиционният посредник задължително събира информация относно опита и знанията на клиента по отношение на предлаганите или поискани продукти и услуги.

На основание предоставената информация от клиента ИП прави оценка за целесъобразност на съответната услуга или продукт.

5.4. Инвестиционният посредник може да не направи оценка за целесъобразност на дадена услуга или продукт в предвидените в чл. 79, ал. 5 на ЗПФИ случаи.

5.5. Инвестиционният посредник уведомява клиентите си, че е изцяло в техен интерес да предоставят, както и да актуализират информацията по-горе.

5.6. Инвестиционният посредник уведомява писмено клиентите си когато въз основа на получената по т. 5.3 информация прецени, че продуктът или услугата не са подходящи.

5.7. В случай че клиентът не предостави информацията по т. 5.3 или предоставя недостатъчна информация относно своите знания и опит, Инвестиционният посредник уведомява писмено клиентите че не може да прецени дали конкретната инвестиционна услуга или продукт са подходящи за него.

5.8. В случаите по т. 5.7 и/или 5.8 клиентът може да поиска да се пристъпи към сделката независимо от предупреждението. Инвестиционният посредник може да приеме искането на клиента за пристъпване към сделка.

VI. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И РИСКОВЕ

6.1. С настоящите общи условия Аларик Секюритис предоставя на клиентите или потенциалните клиенти общо описание на финансовите инструменти и рисковете свързани с тях предмет на инвестиционните услуги предлагани от ИП. Това описание е представено в Приложение 2.

VII. ЗАЩИТА НА КЛИЕНТСКИТЕ АКТИВИ

7.1. Съгласно настоящите Общи Условия, ИП предприема мерки, за да защити финансовите инструменти или пари на клиенти, ако държи такива за клиента, за които клиента се счита информиран съгласно настоящия раздел.

7.2. Съгласно чл. 49 от Регламент (ЕС) 2017/565, с настоящите общи условия ИП, уведомява клиентите за обстоятелствата и хипотезите във връзка със защитата на клиентските пари и финансови инструменти.

7.3. ИП не отговаря пред кредиторите си с финансовите инструменти и паричните средства на своите клиенти. Не се допуска принудително изпълнение върху паричните средства и финансовите инструменти на клиенти за задължения на инвестиционния посредник.

7.4. Финансовите инструменти на клиенти се съхраняват в депозитарна институция по клиентски сметки към сметката на ИП или по сметки, открити към сметката на трето лице. Когато ИП съхранява финансови инструменти на клиенти при трето лице, полага дължимата грижа при подбора, избора и периодичния преглед на третото лице и на договореностите за държане и съхранение на тези финансови инструменти.

7.5. ИП не може да съхранява при себе си паричните средства на своите клиенти. Паричните средства, предоставени от клиенти или получени в резултат на извършени за тяхна сметка инвестиционни услуги, се депозират в централна банка, кредитна институция, банка лицензирана в трета държава или квалифициран фонд на паричния пазар. ИП може да депозира паричните средства на своите клиенти в квалифициран фонд на паричния пазар само при условие, че клиентите са дали своето предварително писмено съгласие. ИП полага дължимата грижа при подбора, избора и периодичния преглед на кредитната институция, съответно фонда на паричния пазар, както и на договореностите за държане и съхранение на паричните средства на клиенти.

7.6. С приемането на тези Общи условия клиентът се съгласява Аларик Секюритис да държи финансови инструменти и парични средства на клиента при лица, които се явяват свързани с ИП. Когато ИП депозира парични средства на клиента в кредитна институция, банка или квалифициран фонд на паричния пазар, които са в една и съща група с инвестиционния посредник, общият размер на депозираните парични средства в субекти от групата не може да надвишава 20 % от всички парични средства на клиентите на инвестиционния посредник. ИП може да не спази това ограничение само при условие, че са изпълнени условията на чл. 7, ал. 8 от Наредба № 58 и Комисията за финансов надзор е надлежно уведомена.

7.7. С приемането на тези Общи условия клиентът е информиран и се съгласява, че Аларик Секюритис може да държи финансовите инструменти на клиента в омнибус сметка. Омнибус сметките се използват за регистриране на множество финансови инструменти на клиенти на името на Аларис Секюритис или друг инвестиционен посредник вместо на името на клиента в съответната клирингова или депозитарна институция. По този начин клиентът няма индивидуално или лично право на компенсация при грешка, направена от съответната клирингова или депозитарна институция. Аларик Секюритис води регистър, ясно разграничаващ собствеността на всеки един клиент върху финансовите инструменти държани в омнибус сметка. Аларик Секюритис е отговорен за изискването и събирането на лихвени плащания, дивиденди, други доходи и права, принадлежащи на клиента.

7.8. С приемането на тези общи условия клиентът потвърждава, съгласява се и разбира, че когато не е възможно да бъдат разграничени финансовите инструменти на клиента от финансовите инструменти на инвестиционния посредник или на третото лице, при което е открита омнибус сметката по приложимото национално право, съществува риск Аларик Секюритис или другият инвестиционен посредник, който държи финансовите инструменти за сметка на клиента, да няма право на иск за тези финансови инструменти от масата на несъстоятелността на третото лице в случай на несъстоятелност, което може да доведе до загуби за клиента.

7.9. Аларик Секюритис не носи отговорност за каквото и да е разпореждане, пропуск или неплатежоспособност на третото лице, при което се държат клиентските финансови инструменти или парични средства, и не може да бъде държан отговорен от клиента за каквото и да било загуба, причинена пряко или косвено поради действие или пропуск или неплатежоспособност на това трето лице, освен ако не е доказано, че Аларик Секюритис не е действал с дължимата грижа при избора на това трето лице.

7.10. С приемането на тези Общи условия клиентът е информиран, че неговите финансови инструменти и парични средства могат да бъдат държани по сметки, които подлежат на законодателството на юрисдикция, различна от тази на държава членка на ЕС, поради което правата на клиента свързани с тези финансови инструменти или средства могат да се различават.

7.11. При изпълнение на задължението по настоящия раздел ИП стриктно спазва изискванията, ограниченията и забраните, установени в чл. 6 и 7 на Наредба 58.

7.12. Съхраняването и регистрацията на държавни ценни книжа, емитирани на вътрешния пазар, се осъществява при условията и по реда на Закона за държавния дълг и актовете по прилагането му.

7.13. При сключване на договор с клиент, ИП:

- а) открива и аналитични сметки за финансови инструменти и паричните средства на клиента, в съответствие със счетоводното законодателство;
- б) спазва стриктно правилата за водене на отчетност, установени в Регламент (ЕС) 2017/565 и Наредба 38;
- в) редовно уведомява клиентите си за наличностите и операциите по сметките за паричните средства и за финансовите инструменти, които съхранява, и за условията на договорите за тяхното съхраняване;
- г) присвоява на клиентите си уникален номер и води за тях регистър, като открива и води клиентски сметки на аналитично ниво.

7.14. Разпореждането с финансови инструменти или парични средства за сметка на клиенти се осчетоводяват и отразяват незабавно в клиентските подсметки на синтетично ниво.

7.15. ИП няма право да използва, освен в случаи, изрично определени в Наредба 58 за своя сметка или за сметка на свой клиент парични средства или финансови инструменти на други клиенти.

7.16. С приемането на тези общи условия клиентът е уведомен, че:

- а) Аларик Секюритис има право на обезпечение или право на задържане върху клиентските пари или финансови инструменти, в случай че клиентът е в забава да изпълни свои финансови задължения към посредника, до размера на задължението на клиента, освен ако в договор с клиента не е посочено друго;
- б) Аларик Секюритис има право по всяко време и без предупреждение да консолидира всички сметки на клиента с финансови инструменти и пари и да прихване срещу тях всички суми, дължими на инвестиционния посредник от клиента, по определен по собствена преценка на Аларик Секюритис начин. В случай, че клиентът има отрицателен паричен баланс по някоя от сметките си, Аларик Секюритис има правото, но не и задължението да нетира сметките на клиента;
- в) депозитарните институции също могат да имат право на обезпечение, право на задържане или на прихващане върху клиентските финансови инструменти или пари.

7.17. ИП изпраща веднъж на тримесечие на всеки клиент, за когото държи финансови инструменти или средства, отчет на траен носител за тези финансови инструменти или средства, освен ако такъв отчет е предоставен в друг периодичен отчет. Отчетът включва информацията по чл. 63 (2) от Регламент (ЕС) 2017/565.

7.18. Периодичният отчет за активите на клиента няма да бъде предоставян, когато ИП предоставя на своите клиенти достъп до онлайн система, отговаряща на критериите за траен носител, ако актуални отчети за финансовите инструменти или средствата на клиента са леснодостъпни от клиента и инвестиционният посредник разполага с доказателства, че клиентът е осъществил достъп до тази справка поне веднъж през съответното тримесечие.

VIII. СИСТЕМА ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

8.1. С настоящите Общи условия клиентът се информира, че съществува система – Фонд за компенсирание на инвеститорите (www.sfund-bg.com).

8.2. В този смисъл, активите на клиенти, които ИП държи, администрира или управлява за тяхна сметка, са гарантирани от Фонда за компенсирание на инвеститорите срещу невъзможност инвестиционният посредник да върне активите по причини, пряко свързани с финансовото му състояние, в следните случаи:

- а) спрямо инвестиционният посредник е открито производство по несъстоятелност;
- б) КФН е отнела лиценза на инвестиционния посредник на основание трайно влошено финансово състояние и невъзможност на инвестиционния посредник да изпълнява задълженията си.
- в) с решение на КФН е установено, че са налице едновременно следните условия:
 - финансовите инструменти и/или паричните средства, държани от инвестиционния посредник за сметка на негови клиенти, не са налични по съответните сметки по причини, различни от изпълнение на договорни отношения с клиентите;
 - по преценка на Комисията за финансов надзор към този момент инвестиционният посредник е в невъзможност по причини, пряко свързани с неговото финансово състояние, да изплати на клиентите паричните средства, съответно да възстанови финансовите инструменти и няма да бъде в състояние да направи това в краткосрочна перспектива.

8.3. Клиентът има право на компенсация в размер 90 на сто от стойността на вземането, определена към датата на настъпване на обстоятелството по т. 8.2, но не повече от 40 000 лева. За определени в чл. 77г, ал. 2 от ЗППЦК категории клиенти, включително професионалните клиенти, компенсация не се изплаща. Не се изплаща компенсация и за вземания, възникнали от и/или свързани със сделки и действия, представляващи „изпиране на пари” по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпиране на пари, за които деецът е осъден с влязла в сила присъда.

8.4. С приемането на тези Общи условия клиентът се счита за уведомен за съществуващата система за компенсирание на инвеститорите във финансови инструменти, включително за нейния обхват и за гарантирания размер на клиентските активи от Фонда за компенсирание на инвеститорите. Инвестиционният посредник предоставя и допълнителна информация в тази връзка при поискване от клиента.

8.5. В случаите, когато клиентските активи са в чуждестранна валута или финансови инструменти, на клиента се изплаща левовата равностойност на вземането му към ИП в определения по т. 8.3 размер.

IX. ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ДОГОВОРИТЕ С КЛИЕНТИТЕ

9.1. ИП предоставя услуги по Раздел I въз основа на писмен договор, сключен с клиента.

9.2. Инвестиционният посредник сключва договорите си с клиенти при спазване на настоящите Общи условия и Тарифата за таксите и комисионните, които представляват неразделна част от договорите с клиенти.

9.3. Преди встъпването в договорни отношения с инвестиционния посредник, клиентът предоставя информация и документи, необходими за неговата идентификация и проверка на неговата самоличност. Идентификацията и проверката на самоличността на клиента се извършват съобразно разпоредбите на Закона за мерките срещу изпиране на пари (ЗМИП) и Правилника за прилагане на ЗМИП в зависимост от способа на подписване на договора.

9.4. Клиентът е длъжен незабавно да уведоми инвестиционния посредник за всички промени, свързани с идентификационните му данни, с правния му статут и с лицата, които имат представителна власт спрямо него, и с действителните собственици (ако има такива), като предостави на инвестиционния посредник всички документи във връзка с промяната. Инвестиционният посредник не носи отговорност за действия, предприети преди уведомлението по предходното изречение, в изпълнение на редовно подадени съгласно наличната към момента при инвестиционния посредник информация и нареждания.

9.5. Преди встъпването в договорни отношения с инвестиционния посредник клиентът предоставя информация, въз основа на която може да бъде определен като професионален или непрофесионален клиент и информация, въз основа на която инвестиционния посредник може да направи обективна преценка за уместност или целесъобразност на инвестиционната услуга или финансов инструмент.

9.6. Клиентът е длъжен при промяна в информацията и документите по т. 9.5 да уведоми своевременно инвестиционния посредник.

9.7. Инвестиционният посредник съхранява в архива си документите послужили за идентификация на клиентите, за тяхната класификация, както и за оценката за уместност или целесъобразност.

9.8. Инвестиционният посредник има право по собствена преценка и когато това се налага за изпълнение на услугите по договора, както и в случаите на законово задължение да поиска от клиента да актуализира информацията и документите по т. 9.3 и 9.5.

9.9. Сключването на договор с пълномощник е допустимо само ако се представи нотариално заверено пълномощно, което съдържа представителна власт за извършване на управителни или разпоредителни действия с финансови инструменти.

9.10. Инвестиционният посредник може да сключва договори със своите клиенти при спазване на условията за сключване на договори от разстояние чрез размяна на електронни изявления, подписани с електронен подпис или квалифициран електронен подпис в съответствие с разпоредбите на чл. 13 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

9.11. При сключване на договори от разстояние чрез размяна на електронни изявления, подписани с електронен подпис, предоставянето на цялата необходима информация от клиента съобразно тези Общи условия, както и предоставянето на информация от клиента, необходима за извършването на оценки за уместност и целесъобразност, може да бъде направено чрез електронно изявление, подписано от клиента с електронен подпис.

9.12. Клиентът избира и се съгласява, че при сключване на договори от разстояние чрез размяна на електронни изявления, подписани с електронен подпис, цялата информация, която ИП е длъжен да предостави на клиента съгласно тези Общи условия включително, но не само информацията в Раздел „Предоставяне на информация от инвестиционния посредник“ по-горе, и когато тази информация не е адресирана лично до клиента, ще се предоставя чрез уебсайта на ИП.

9.13. Процедурата, формулярите и списъка и с необходимите документи за сключване на договор с ИП се публикуват на интернет страницата на ИП и се предоставят на клиента при поискване.

9.14. Инвестиционният посредник отказва да сключи договора, ако клиентът или негов представител не е представил и не е подписал всички необходими документи, представил е документи с явни нередности или данните в тях са непълни, имат неточности или противоречия, или е налице друго обстоятелство, което поражда съмнение за ненадлежна легитимация или представяване. ИП отказва да сключи договора, съответно да предоставя услуги по сключен договор, ако това би довело до неизпълнение на други изисквания на ЗПФИ, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за мерките срещу изпирането на пари и Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и актовете по прилагането му, включително при отказ на клиента или негов представител да предостави изискваните съгласно посочените нормативни актове лични данни.

9.15. Освен в предвидените в конкретния договор случаи, договорът може да бъде прекратен при наличието на някое от следните обстоятелства:

- а) при постигнато изрично споразумение за това между двете страни в писмен вид;
- б) от всяка от страните при откриване на производство за ликвидация или за обявяване в несъстоятелност на другата страна;
- в) при смърт на физическото лице, ако то е страна по договора;
- г) от всяка от страните с едномесечно писмено предизвестие;

9.16. При несъгласие от страна на клиент с предвидените изменения и допълнения на Общите условия или Тарифа, клиентът има право да прекрати едностранно подписания с инвестиционния посредник договор без предизвестие в срок – до влизане на предвидените изменения и допълнения на Общите условия и/или Тарифа в сила. В този случай договорът се счита за прекратен в седемдневен срок от датата на писменото изявление на клиента към инвестиционния посредник за прекратяване на договора в случаите, в които е направено в офиса на Аларик Секюритис или в седемдневен срок от датата на получаване на електронно изявление от клиента по email или с препоръчана поща в офиса на инвестиционния посредник.

9.17. При предсрочно прекратяване на договора поради несъгласие на клиента с измененията в Общите условия или тарифа съгласно предходната точка, на клиента не се начисляват неустойки, а само таксите и разноските по трансфера на притежаваните от клиента активи. Инвестиционният посредник се задължава да уреди отношенията си с клиента в седемдневния срок на предизвестие за прекратяване.

9.18. Инвестиционният посредник отказва или спира изпълнението на сделка включително едностранно прекратява договора с клиент, в случай че се установи факт или когато възникне съмнение за изпиране на пари и/или финансиране на тероризъм по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари и Закона срещу финансиране на тероризъм. В този случай инвестиционният посредник не носи отговорност за вреди, причинени от забавянето или неизвършването на сделката.

9.19. Относно реда за прекратяване на договорите се прилагат съответно и общите разпоредби на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите. Ако изпълнението на отделна сделка стане невъзможно, клиентът трябва да заплати на инвестиционния посредник направените от последния разноски и възнаграждение, съответно на извършената работа.

Х. НАРЕЖДЕНИЯ НА КЛИЕНТИ

10.1. ИП изпълнява клиентските нареждания за сделки с финансови инструменти директно на места за изпълнение или като ги предава за изпълнение на друго лице, което има достъп до съответното място на изпълнение. Инвестиционният посредник предприема всички достатъчни стъпки за получаване на възможно най-добрия резултат за клиента съобразно Политиката за изпълнение на нареждания.

10.2. ИП спазва следните условия при изпълнение на нареждания на клиенти:

- а) гарантира, че изпълнените от името на клиентите нареждания са незабавно и вярно регистрирани и разпределени;
- б) изпълнява сравними в други отношения нареждания на клиенти последователно и незабавно, освен ако това е неосъществимо поради характеристиките на нареждането или преобладаващите пазарни условия или ако интересите на клиента не налагат обратното;
- в) информира непрофесионалния клиент за всяко съществено затруднение, свързано с правилното изпълнение на нарежданията, незабавно при узнаване за затруднението.

10.3. С приемането на тези Общи условия клиентът се съгласява, че когато Политика за изпълнение на нареждания на Аларик Секюритис предвижда възможност нареждания на клиенти да се изпълняват и извън регулиран пазар, многостранна система за търговия или организирана система за търговия, неговите нареждания могат да бъдат изпълнявани по този начин.

10.4. Когато ИП отговаря за организирането сетълмента на изпълнено нареждане, той предприема всички разумни мерки да гарантира, че всички финансови инструменти на клиента или средства на клиента, получени при сетълмента на това изпълнено нареждане, се доставят незабавно и коректно по сметката на съответния клиент.

10.5. ИП не злоупотребява с информацията, свързана с неизпълнени нареждания на клиенти и предприема всички разумни стъпки за предотвратяване на злоупотреба с такава информация от всички неговите служители и други лица, които работят по договор с ИП.

10.6. ИП приема нареждания от клиенти по следните способи:

- а) на хартия от клиента в регистриран офис на ИП;
- б) по телефон, факс, имейл или друг дистанционен способ на комуникация;
- в) чрез електронна система за търговия.

10.7. Подаване на нареждания от пълномощник се извършва с пълномощно, което съдържа представителна власт за извършване на разпоредителни действия с финансови инструменти.

10.8. Когато нарежданията се подават по телефон, инвестиционният посредник е длъжен да направи запис на разговора с клиента, с което, с приемането на тези Общи условия, клиентът се съгласява. В този случай записите се предоставят на клиента при поискване. Когато нарежданията се подават по друг дистанционен способ, инвестиционният посредник е длъжен да съхрани на електронен носител данните, предоставени от клиента във връзка с нарежданията. С приемането на тези Общи условия клиентът се съгласява със записването на съобщенията. В този случай записите се предоставят на клиента при поискване. Факс съобщенията се съхраняват на хартиен носител.

10.9. ИП може да приема нареждания на клиенти чрез електронна система за търговия, която гарантира спазването на нормативните изисквания и осигурява достъп на клиента до определено място за изпълнение. Достъпът до системата и въвеждането на нареждания от клиента чрез системата се осъществява чрез уеб, компютърни и/или мобилни приложения, които осигуряват надеждна идентификация на клиента.

10.10. ИП няма право да приеме или изпълни нареждане на клиент за сделки с финансови инструменти, ако това би довело до нарушение на ЗПФИ, Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, или други действащи нормативни актове.

10.11. Извън случаите по предходната точка ИП отказва да изпълни нареждане на клиент, ако то е подадено в нарушение на договорните условия.

10.12. Във всички случаи на отказ на ИП да изпълни нареждане по предходните точки, инвестиционният посредник, незабавно уведомява клиента за отказа.

10.13. Клиентът може да отмени нареждане преди неговото изпълнение, като в този случай ИП предприема всички разумни усилия да оттегли нареждането от мястото на изпълнение или от третото лице, при което нареждането е подадено за изпълнение. Клиентът обезщетява ИП за разходите възникнали по подаването и оттеглянето на нареждането.

10.14. ИП уведомява КФН при възникване на съмнение, че извършени от клиента сделки представляват пазарна злоупотреба.

10.15. Клиентът отговаря за истинността, редовността, автентичността и точността на подаваните нареждания, представените към тях декларации и документи, както и за съществуването и действителността на правата върху предоставените от него финансови инструменти. В случай на претърпени от ИП вреди във връзка с представени от клиента нареждания, декларации или други документи, за които клиентът носи отговорност съгласно предходното изречение, клиентът е длъжен да обезщети инвестиционния посредник за претърпените вреди.

10.16. Инвестиционният посредник предоставя на клиента потвърждение за сключена сделка при първа възможност, но не по-късно от първия работен ден, следващ сключването на сделката. Когато ИП получава потвърдението от трето лице, потвърдението на клиента се предоставя не по-късно от първия работен ден, следващ деня на получаване на потвърдението от третото лице.

10.17. Потвърдението за сключена сделка съдържа относимата към сделката информация по чл. 59 (4) от Регламент 2017/565.

10.18. Когато предмет на нареждането са облигации за финансиране на споразумения за ипотечни заеми, по които страна са тези клиенти, потвърдението за сделката се предоставя към момента,

когато се съобщават условията по ипотечния заем, но не по-късно от един месец от изпълнението на нареждането.

10.19. В случай на подадени нареждания с предмет дялове или акции на предприятия за колективно инвестиране, които се изпълняват периодично, инвестиционният посредник предоставя на клиента потвърждение за тези сделки най-малко веднъж на 6 месеца, освен ако друго не е уговорено в договора с клиента.

10.20. В случая на подадени нареждания чрез електронна система за търговия потвърждението за сключена сделка се предоставят на клиента чрез електронната система.

10.21. ИП не предоставя потвърждение за сключена сделка, когато това потвърждение би включвало същата информация, която се съдържа в потвърждение до клиента, изпратено незабавно от трето лице.

10.22. Клиентът може да представи писмено възражение до ИП във връзка с полученото потвърждение в 3-дневен срок от неговото получаване. Клиентът може да възражава единствено срещу неточно изпълнение на подаденото нареждане.

10.23. В случай, че клиентът не възражи в срока по т.10.22, потвърждението ще се счита за прието.

XI. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛ

11.1. При изпълнение на Договор за управление на портфейл, ИП сключва сделки с финансови инструменти за сметка на клиента по собствена инициатива, без нареждания на клиента, при спазване на установеното в договора и съгласно оценката за уместност.

11.2. С подписването на конкретния договор, клиентът предварително дава потвърждението си за всяка операция или сделка, извършена от ИП съгласно договора.

11.3. Финансовите инструменти и паричните средства на клиента се управляват изцяло за негова сметка и риск. При управление на портфейл ИП отговаря само за добросъвестното, правомерно и компетентно изпълнение на договорните задължения, но не и за постигнатия за клиента краен финансов резултат.

11.4. При управление на портфейл на клиент ИП прилага подходящ метод за оценка и сравнение като общоприет еталон в зависимост от инвестиционните цели на клиента и видовете финансови инструменти, включени в клиентския портфейл, по такъв начин, че клиентът, ползващ услугата, да може да оцени изпълнението на услугата от инвестиционния посредник.

11.5. При управление на портфейл ИП директно сключва сделки с финансови инструменти на място на изпълнение или подава нареждания за изпълнение до друго лице за сметка на клиента. Инвестиционният посредник предприема всички достатъчни стъпки за получаване на възможно най-добрия резултат за клиента съобразно Политиката за изпълнение на нареждания.

11.6. ИП предоставя на траен носител периодичен отчет относно извършените за сметка на клиента дейности, свързани с управлението на портфейл, освен ако такъв се предоставя на клиента от трето лице.

11.7. Периодичният отчет представлява коректен и балансиран преглед на извършените дейности и на резултатите от портфейла през отчетния период и включва информацията посочена в чл. 60 параграф 2 на Регламент (ЕС) 2017/565.

11.8. Периодичният отчет се предоставя веднъж на три месеца, с изключение на следните случаи:

- а) когато инвестиционният посредник предоставя на своите клиенти достъп до онлайн система, отговаряща на критериите за траен носител, ако актуалните оценки на портфейла на клиента са достъпни и ако клиентът има лесен достъп до информацията, изисквана от член 63, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/565, и инвестиционният посредник разполага с доказателства, че клиентът е осъществил достъп до оценката на своя портфейл поне веднъж през съответното тримесечие;
- б) в случаите, когато се прилага алинея 11.9, периодичният отчет да се предоставя поне веднъж на всеки 12 месеца;
- в) когато в договора между инвестиционния посредник и клиента се допуска ливъридж при управлението на портфейла, периодичният отчет предоставя веднъж месечно.

Изключението, предвидено в буква б), не се прилага в случай на сделки с финансови инструменти, като:

- ценни книжа, които дават правото на придобиване или продажба на такива прехвърлими ценни книжа или водещи до паричен сетълмент, определен въз основа на прехвърлими ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, стоки или други индекси или показатели;
- всякакви деривативни договори.

11.9. В случаите, когато клиентът избере да получава отчет за всяка сключена сделка по управлението на портфейла, инвестиционният посредник незабавно след сключване на сделката предоставя на клиента основната информация относно тази сделка на траен носител.

Инвестиционният посредник изпраща на клиента съобщение, потвърждаващо сделката и съдържащо информацията по член 59, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/565, не по-късно от първия работен ден след сключването или когато инвестиционният посредник получава потвърждението от трето лице — не по-късно от първия работен ден след получаването на потвърждението от третото лице.

Горният параграф не се прилага, когато потвърждението би съдържало същата информация като потвърждение, което незабавно се изпраща до клиента от трето лице.

XII. РАЗХОДИ И СВЪРЗАНИ ТАКСИ

12.1. Клиентът е длъжен да изплати възнаграждение на ИП и разноските по предоставената услуга при условия, размер, срок и по начин, описан в конкретния договор или конкретното клиентско нареждане.

12.2. Когато размер на възнаграждение, разходи или такси не е уговорен в договор или нареждане, се дължат съответните разноси по Тарифата на ИП, която е публикувана на неговия уебсайт.

12.3. В случай на посредничество ИП има право на възнаграждение и от двете страни по сделката.

12.4. Безкасовото плащане се смята за извършено в момента на заверяване на банковата сметка на ИП.

12.5. Аларик Секюритис ще оповестява на своя уебсайт промени в прилаганата Тарифа един месец преди влизане в сила на промяната. Ако по време на едномесечния срок клиентът изрично не откаже да приеме промените посредством писмо или имейл, то промените ще се считат приети от клиента без да е необходимо формално одобрение или съгласие. В случай, че клиентът откаже да приеме промяната, то се прилага процедурата за прекратяване на договора предвидена в тези Общи условия.

12.6. Когато промяната в Тарифата е в резултат на промяна в таксите и комисионните на дадено място за изпълнение, клирингова къща, инвестиционен посредник, финансова институция или друго трето лице, което Аларик Секюритис използва при извършване на услуги за клиенти, тези промени влизат в сила незабавно след като клиентът е уведомен.

12.7. Клиентът дава съгласието си Аларик Секюритис да събира от сметката на клиента всички дължими от него възнаграждения и такси. В този смисъл, възнагражденията и разноските се удържат автоматично от наличните при ИП парични средства на клиента.

XIII. ПРЕХВЪРЛЯНИЯ, ВНОСКИ И ТЕГЛЕНИЯ

13.1. Прехвърлянето на клиентски финансови инструменти от една депозитана институция в друга по искане на клиента или по преценка на ИП (в случаите на управление на портфейл) се извършва в съответствие с правилата за прехвърляне на финансови инструменти на институцията, в която се съхраняват към момента и в съответствие с правилата на новоприемащата ги институция.

13.2. Когато правилата на депозитарната институция или третото лице, при което се държат клиентски активи позволяват отварянето на лични сметки, клиентът може да поиска прехвърляне на финансовите му инструменти по негова лична сметка. В този случай, ИП не носи отговорност за защитата на тези финансови инструменти на клиента от момента на прехвърлянето им.

13.3. Аларик Секюритис приема и извършва плащания към клиенти чрез банков трансфер или други методи на плащане описани на уебсайта на ИП.

13.4. Тегления на парични средства и/или прехвърляния на финансови инструменти извън Аларик Секюритис се изпълняват в седемдневен срок от искането на клиента. Клиентът е длъжен да заплати всички дължими комисионни и разходи на инвестиционния посредник, както и разходите свързани с конкретното искане, преди да бъде направен трансфера.

13.5. В случаите, когато клиентът поиска прекратяване на договора, паричните му средства се изплащат по негова лична банкова сметка преди изтичане на периода на прекратяване. Финансовите инструменти на клиента ще бъдат прехвърлени по негова сметка в същата или друга депозитарна институция в същия срок.

XIV. ОБОБЩЕНО ОПИСАНИЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ТРЕТИРАНЕ НА КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ

14.1. Аларик Секюритис извършва сделки за собствена сметка с финансови инструменти.

14.2. Инвестиционният посредник утвърждава структура, която да позволява справедливото третиране на конфликти на интереси, както между интересите на дружеството и неговите клиенти, така и между интересите на различните клиенти. Един от основните принципи, въз основа на които е изградена вътрешната структура, е ограничаването на движение на информация вътре в компанията посредством изграждане на „китайски стени“.

14.3. Контрол върху движението на информацията вътре в инвестиционния посредник за целите на тези правила ще означава изграждането и поддържането на механизми, които да позволяват информация, притежавана от дадено лице във връзка с осъществяването на една от дейностите, присъщи на инвестиционния посредник, включително и сделки за собствена сметка, да не бъде споделяна или използвана по повод на работата с лица, с или за които посредникът също работи (на партньорски начала или като клиенти). За да се постигне посочената цел, инвестиционният посредник може да:

- а) запази за себе си или да не използва придобитата информация;
- б) да разреши на свои служители, придобили информацията първоначално при изпълнение на своите задължения, да не я споделят със служители, осъществяващи друга дейност на посредника или действащи за други негови клиенти/партньори.

Горното ограничение за разпространяване на информация важи само доколкото едната или и двете дейности са свързани с осъществяване на инвестиционните услуги или дейности, включени в предмета на инвестиционния посредник, или на свързани с тях дейности, включително и на извършване на сделки за собствена сметка.

14.4. На база на гореизложеното, никой служител на инвестиционният посредник няма да има право (и ще му бъде ограничена възможността) да действа за запазването на интереса на даден клиент за сметка на интереса на друг.

14.5. Допълнителна подробна информация относно политиката за третиране на конфликти на интереси е на разположение на клиентите и потенциалните клиенти при поискване.

XV. РИСК И ОТГОВОРНОСТ

15.1. Всички действия, извършвани от ИП по сключени договори са изцяло и само за сметка и на риск на клиента. Сделките с финансови инструменти могат да са свързани с висока степен на риск от пълна загуба на вложените средства и дори възникване на допълнителни задължения за клиента. Като страна по договора клиентът поема съзнателно и в пълен размер риска, свързан със сделките с финансови инструменти, описани Приложение 2.

15.2. Клиентът е уведомен, че инвестиционният посредник не носи отговорност в случай на комуникационен срив, възпрепятствал приемането и изпълнението/предаването на клиентски нареждания, тяхната промяна или отмяна, при условие че посредникът е предприел всички необходими и достатъчни мерки съгласно своите правила за управление на риска и въпреки това не може да осигури връзка (чрез интернет, телефон и др.) с лицето, където се съхраняват финансовите инструменти/парите – собственост на клиента, с мястото на изпълнение и/или с клиента.

XVI. ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

16.1. Инвестиционният посредник събира и обработва лични данни на клиента, на неговите директори, собственици, служители, агенти или клиенти, когато е необходимо, в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни и на Общия регламент относно защитата на данните. Политиката за поверителност на инвестиционния посредник е публикувана на сайта на ИП www.alaricsecurities.com.

16.2. Събирането и обработването на личните данни на клиента се изисква от инвестиционният посредник с оглед изпълнение на договорните и на нормативно установените му задължения. В случай, че клиентът откаже да предостави своите лични данни, то инвестиционният посредник няма да може да извършва дейност за сметка на клиента.

16.3. С приемането на тези Общи условия клиентът приема и се съгласява, че ИП може да използва съхранява или по друг начин да обработва информацията на клиента и може да разкрие всяка такава информация (включително информация за наличностите по сметките и сделките на клиента), ако бъде задължен по приложимото законодателство или ако това бъде изискано от регулаторен орган, или ако това е необходимо за да предостави услугите на клиента. Клиентът е съгласен ИП, директно или чрез трети лица, да събира сведения, които ИП счита за необходими за извършване на услугите, предмет на тези Общи условия. Това може да включва проверка на информацията предоставена от клиента в бази от данни на трети лица.

16.4. ИП запазва информацията на клиента в своите компютърни системи или в досиета на хартия в съответствие с политиките и процедурите на ИП за запазване, обработка и разпореждане с клиентска информация. Информацията на клиента се съхранява толкова дълго, колкото е необходимо за да бъдат изпълнени законовите, регулаторните и договорните изисквания. Периодът на съхранение може да бъде удължен, ако ИП бъде задължен да запази информацията във връзка със съдебни спорове, разследвания и други производства.

16.5. В рамките на приложимото законодателство, клиентът има право да поиска достъп, коригиране или изтриване на неговата информация; ограничаване на обработването на неговата информация; на възражение срещу обработването на информацията; на преносимост на информацията.

16.6. С приемането на настоящите Общи условия, клиентът декларира, че когато предоставя на ИП лични данни на неговите директори, собственици, служители, агенти или клиенти, всяко от тези лица е наясно и съгласно с използването на тези данни съгласно настоящия раздел и клиентът се съгласява да обезщети ИП за всяка загуба, разходи или разноски, породени от нарушаване на задълженията на клиента спрямо тези лица.

16.7. ИП може да използва „бисквитки“ (cookies) или подобни механизми за да събира информация за клиента като част и/или във връзка с услугите предоставяни от инвестиционния посредник. Когато достъпва или използва услугите, клиентът се съгласява ИП да обработва информацията в съответствие с условията изложени в Политиката за поверителност на ИП.

XVII. УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

17.1. Инвестиционният посредник приема процедура за разглеждане на жалби, която е публикувана на уебсайта на посредника.

17.2. Всички спорове между инвестиционния посредник и неговите клиенти относно сключването, изпълнението, действителността и прекратяването на договорите помежду им ще бъдат решавани на основата на принципите за добронамереност и справедливост, по взаимно съгласие между страните.

17.3. При непостигане на съгласие, всички спорове, породени от договора с клиента или отнасящи се до него, включително споровете, породени или отнасящи се до неговото тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и споровете за попълване на празноти в

договора или приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства, ще бъдат разрешавани от Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата съобразно с неговия Правилник за дела, основани на арбитражни споразумения.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Аларик Секюритис публикува на уебсайта си всяко изменение и допълнение на Общите условия един месец преди влизането им в сила. Ако по време на едномесечния срок клиентът изрично не откаже да приеме промените посредством писмо или имейл, то промените ще се считат приети от клиента без да е необходимо формално одобрение или съгласие. В случай, че клиентът откаже да приеме промяната, то се прилага процедурата за прекратяване на договора предвидена в тези Общи условия.

§2. Настоящите Общи условия са приети съгласно изискванията на чл. 82, ал. 3 от ЗПФИ на 14.05.2018 г. и влизат в сила на 20.06.2018 г. и са изменение и допълнени на 25.10.2021 г. и на 21.04.2022 г., като измененията и допълненията влизат в сила на 01.09.2022 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Политика за класификация на клиентите

Целта на настоящата Политика за класификация на клиентите на „Аларик Секюритис“ ООД е да установи вътрешни правила за класификация на клиентите в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

В зависимост от бележите, които притежават, клиентите на Инвестиционния посредник попадат в една от изброените по-долу три групи:

I. Професионални клиенти

За професионален клиент може да бъде приет клиент, който притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането. Лице, определено за професионален клиент, отговаря на критериите, изброени по-долу.

1. Клиенти, които се смятат за професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти.

1.1. Лица, за които се изисква издаването на лиценз за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин. Списъкът по-долу се разглежда като включващ всички субекти, които имат лиценз и извършват характерната дейност за посочените лица: лица, на които е издаден лиценз от държава членка съгласно европейска директива, лица, на които е издаден лиценз или се регулират от държава членка без позоваването на европейска директива, и лица, на които е издаден лиценз или се регулират от трета държава::

- а) кредитни институции;
- б) инвестиционни посредници;
- в) други институции, които подлежат на лицензиране или се регулират по друг начин;
- г) застрахователни дружества;
- д) предприятия за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
- е) пенсионни фондове и дружествата управляващи такива фондове;
- ж) дилъри на стоки и стокови деривати;
- з) местни дружества;
- и) други институционални инвеститори.

1.2. Големи предприятия, които отговарят поне на две от следните условия:

- а) балансово число - най-малко 20 000 000 евро;
- б) чист оборот - най-малко 40 000 000 евро;

в) собствени средства - най-малко 2 000 000 евро.

1.3. Национални и регионални органи на държавната власт, държавни органи, които участват в управлението на държавния дълг, централни банки, международни и наднационални институции като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

1.4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други сделки за финансиране.

2. Клиенти, които могат да бъдат смятани по тяхно искане за професионални клиенти.

2.1. Идентификационни критерии:

Клиентите трябва да отговарят най-малко на два от следните критерии:

- а) през последната година лицето е сключвало средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;
- б) стойността на инвестиционния портфейл на лицето, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от левовата равностойност на 500 000 евро;
- в) лицето работи или е работило във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

3. Процедура за идентифициране на клиенти като „професионални клиенти“ по тяхно искане.

Клиентите могат да поискат да бъдат третирани като професионални клиенти при спазване на следната процедура:

- а) Клиентите трябва да поискат писмено пред инвестиционния посредник да бъдат третирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени инвестиционни услуги или сделки или с определен вид сделки или инвестиционен продукт;
- б) Инвестиционният посредник е длъжен да предупреди в писмен вид клиента, че той няма да се ползва от съответната защита при предоставянето на услуги и извършването на дейности от Инвестиционния посредник, както и от правото да бъде компенсиран от Фонда за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти;
- в) Клиентът трябва да декларира писмено, в отделен документ от договора, че е наясно с последиците от загубата на отнетната защита;

Преди да вземе решение клиентът да бъде третиран като професионален клиент, инвестиционният посредник трябва да предприеме необходимите действия, за да е сигурен, че клиентът отговаря на изискванията по-горе.

Активите на професионалните клиенти не подлежат на компенсация от Фонда за компенсиране на инвеститорите.

4. Професионалният клиент има право да поиска промяна в условията на договора между него и Инвестиционния посредник с цел осигуряване по-висока степен на защита за клиента.

Инвестиционният посредник осигурява по-висока степен на защита за клиент по негово искане, когато клиентът прецени, че не може правилно да оцени и управлява рисковете, свързани с инвестирането във финансови инструменти.

По-високата степен на защита се предоставя въз основа на писмено споразумение между инвестиционния посредник и клиента, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

По-високата степен на защита осигурява на клиента, че няма да се смята за професионален клиент за целите на приложимия режим към дейността на инвестиционния посредник.

II. Непрофесионални клиенти

Всички клиенти, които не отговарят на изискването за професионален клиент, изброени в т.І по-горе.

III. Приемлива насрещна страна

Инвестиционният посредник класифицира като „приемлива насрещна страна“ инвестиционни посредници, кредитни институции, застрахователни дружества, колективни инвестиционни схеми и техните управляващи дружества, пенсионни фондове дружествата, които ги управляват, други финансови институции, които имат лиценз или са регулирани от законодателството на Европейския съюз или на държава членка, национални правителства, включително държавни органи, които управляват държавен дълг, централни банки и международни институции, както и такива субекти от трети държави.

Всеки субект, определен като приемлива насрещна страна от Инвестиционния посредник, може изрично да поиска да не се смята за такава страна изцяло или за конкретна сделка. В този случай инвестиционният посредник ще третира клиента като професионален клиент, освен ако изрично клиентът не е поискал да бъде третиран като непрофесионален клиент.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИП може да предоставя инвестиционни услуги относно всякакви финансови инструменти на българския и чуждестранните капиталови пазари по смисъла на ЗПФИ, а именно:

- Ценни книжа (акции, облигации и други видове ценни книжа по смисъла на чл. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа);
- Инструменти на паричния пазар;
- Дялове на предприятия за колективно инвестиране;
- Опции, фючърси, суапове, форуърдни договори и други деривати, договори за разлики в съответствие с чл. 4 от ЗПФИ.

1. Акции.

Акциите са инструменти, даващи на притежателите им право на собственост на определен дял от едно дружество. Обикновените акции дават на притежателите си право на глас в общото събрание на акционерите, право на дивидент и ликвидационен дял, съразмерно с номиналната стойност на акцията. Привилегированите акции, издавани от публични дружества, могат да дават право на допълнителен или гарантиран дивидент, или гарантиран ликвидационен дял, или привилегия за обратно изкупуване. Частните дружества могат да издават акции и с други привилегии. Привилегированите акции могат да бъдат без право на глас. При увеличаване на капитала на дружеството, на акционерите също така се полагат и права за записване на нови акции, пропорционално на притежавания от тях дял преди увеличението. Притежателите на акции в дадено дружество могат да печелят както доход от дивидент, ако дружеството разпредели такъв, така и от покачване на пазарната цена на акциите.

Рискове, свързани с акциите:

а) Ценови риск

Ценовият риск произтича от промени на цените на дадени акции, в резултат на които акционерите биха могли да реализират загуба от препродажба на притежаваните от тях ценни книжа. Промяната на цената на акциите зависи от въздействието на различни по вид и степен на влияние фактори: нетна стойност на активите на дружеството, постигнати финансови резултати, репутация, търсене и предлагане на публичните пазари, икономическо състояние и перспективи за развитие на страната и др. Емитентът не може да гарантира, че цената на предлаганите от него ценни книжа ще се запазва и ще повишава своята стойност. То няма да осъществява обратно изкупуване на ценните си книжа с цел запазване на текущи пазарни цени.

б) Ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от несигурността за наличието на активно пазарно търсене и предлагане на акции за определен период от време. Слабата ликвидност би затруднила предотвратяването на възможни загуби или реализирането на капиталови печалби поради невъзможността за пласиране на акциите. Този риск е относително по-малък при акции, които се търгуват на регулиран пазар, отколкото при нетъргувани публично.

в) Инфлационен риск

Инфлационният риск представлява вероятност от повишаване на общото равнище на цените в икономиката, в следствие на което намалява покупателната способност на местната валута. Инфлационните процеси водят до намаление на реалната доходност, която получават инвеститорите. Съществува и инфлационен риск при покупка на инструменти в чужда валута, ако общото ценово ниво на икономиката се повиши, но дадената компания, в която инвеститора притежава акции не успее да предаде повишените си разходи на своите клиенти, чрез увеличаване на цените.

г) Валутен риск

Валутният риск, свързан с акции, произтича от това, че те са деноминирани в определена чуждестранна валута. Промяната на валутния курс на тази валута спрямо друга валута би променила доходността, която инвеститорите очакват да получат, сравнявайки я с доходността, която биха получили от инвестиция, изразена в другата валута. Евантуална девалвация на валутата, в която са деноминирани акциите би довела до намаляване на доходността от инвестирането в тези акции. От друга страна, намаляването на доходността би довело до спад в инвеститорския интерес и съответно до намаляване на цените на акциите. Валутният риск може да бъде контролиран с помощта на валутни деривативни инструменти, които премахват по голямата част от риска, но и потенциалната печалба при благоприятно движение в курсовете.

д) Липса на гаранция за изплащане на годишни дивиденди.

Финансовият резултат зависи от множество фактори - умението и професионализма на мениджърския екип на емитента, развитието на пазара, на който емитентът оперира, както и цялостното икономическо развитие в страната и региона. Освен това, решение за разпределяне на печалбата под формата на дивидент се приема от Общото събрание на акционерите на емитента. Инвеститорите следва да имат предвид, че е възможно за дадена година емитентът изобщо да не реализира печалба, а дори и да има такава, Общото събрание на акционерите може да не приеме решение за разпределянето ѝ под формата на дивидент.

е) Макроикономически риск

Този вид риск се обуславя от факта, че въпреки, че една компания може да функционира добре оперативно, непредвидени макроикономически и системни обстоятелства да влошат финансовите ѝ резултати и дори да доведат до фалит. Макроикономическият риск може да бъде намален чрез диверсификация на инвестиционния портфейл.

ж) Риск от счетоводна измама

Въпреки че международните организации (IASB, AICPA, ICCEW, и т.н.), които регулират одита и счетоводството на компании полагат множество усилия, за да предотвратят счетоводните измами и подвеждащите данни, риска от счетоводните измами все още съществува при търговия с акции. Този риск се изразява във възможността компанията, чиято акция притежава един инвеститор да е в лошо финансово състояние, но чрез измами да представя фалшиви данни пред инвеститорите.

з) Брокерски риск

Брокерският риск включва няколко различни възможности за провал при осъществяването на дадена транзакция. Възможно е брокера да е не достатъчно капитализиран и в даден момент да не може да изпълни задълженията си към своите контрагенти. Възможно е също така и да има проблеми в сетълмента на дадена сделка и тя да бъде обявена за невалидна.

2. Корпоративни облигации.

Корпоративните облигации са средство за набиране на финансов ресурс от страна на акционерите дружества под формата на заем. Рискът на всяка емисия облигации зависи от дейността, финансовото състояние и кредитния рейтинг на компанията-емитент, както и от наличието или вида на обезпечението по емисията. Доходите от тях обикновено са по-високи от доходите по съизмеримите по срочност ДЦК, ипотечни или общински облигации.

Рискове, свързани с облигациите:

а) Кредитен риск

Кредитният риск представлява риск от просрочие на плащанията (лихви и/или главница) или неплащане от страна на емитента на полагащите се лихвени плащания и/или главница по облигационния заем след настъпване на падежа. Този риск се минимизира в случаите, когато облигациите са обезпечени, емитентът има „чиста кредитна история“, т.е. обслужвал е точно и без закъснение кредитите си. Този риск намалява пропорционално с приближаване на датата на падеж на облигацията

б) Инфлационен риск

Облигациите с фиксиран доход предполагат излагане на риск, свързан с намаляване на доходността от инвестицията при повишаване на инфлацията. Нарастването на инфлацията намалява покупателната способност на доходите, генерирани от облигациите (лихвени плащания). Като следствие от тази зависимост облигационерите следва да определят своите очаквания за номиналното и реалното очаквано ниво на инфлацията за срока на облигациите, както и на очакванията си за реалната възвращаемост от направената инвестиция на база на номиналните доходи. В случай, че равнището на инфлацията се окаже по-високо от очакваното за периода, инвеститорите ще реализират по-нисък реален доход от предвидения. При такава ситуация е нормално цените на облигациите на вторичния пазар да претърпят понижение, тъй като инвеститорите при новите по-високи равнища на инфлацията ще изискват по-висока номинална доходност от своите инвестиции, с цел да постигнат същата или сходна реална доходност.

Инфлационния риск може да бъде ограничен чрез използването на облигации, които са предпазени от риск (главно издавани от американското правителство), както и чрез покупка на акции.

в) Лихвен риск

Лихвеният риск се свързва с възможността за промяна на пазарните лихвени нива в страната от страна на съответната централна банка. Промяната в лихвените равнища би повлияла пряко върху търсенето и предлагането на дългови инструменти с фиксиран доход, поради обратната зависимост между цените и доходността на облигациите. При повишаване на лихвените нива, цената на облигациите с фиксиран доход се понижава. Придобитите при по-ниски пазарни лихвени нива облигации на определена цена вече носят по-ниска доходност, спрямо алтернативните инвестиции и това би накарало инвеститора да търси възможност да продаде ценните книжа, което при новите условия би било очаквано да стане на по-ниска цена от цената на придобиване, и да търси алтернативен вариант за инвестиране в друг вид инструменти. Точно обратната ситуация се получава при понижаване на пазарните лихвени равнища - цената на облигациите с фиксирана доходност се покачва. В тази ситуация инвеститорите биха спечелили от нарасналата доходност на облигациите, спрямо алтернативните варианти за инвестиране и от по-високата цена на облигациите на вторичен пазар.

Оценката на лихвения риск за инвеститорите се свежда до измерване на зависимостта между промяната на цените на облигациите и тяхната доходност, показател за което е дюрацията на съответните облигации, която отразява с колко ще се измени цената на съответната облигация при един пункт изменение на лихвения процент за всички срокове на падеж по кривата на основните лихвени проценти.

г) Ликвиден риск

Ликвидният риск при облигациите е аналогичен с този при акциите. Този риск е пряко свързан с ликвидността на самия пазар на ценни книжа, на който облигациите се търгуват (ако са приети за търговия на такъв пазар) и изразява потенциалната възможност за покупка или продажба в кратки срокове и обичайни обеми на дадените облигации. Липсата на ликвидност на вторичния пазар е сериозен проблем за всеки инвеститор, чийто инвестиционен хоризонт е по-кратък от срока до падежа на облигациите. Понеже облигациите в повечето случаи се търгуват извън борса и не съществува постоянна оценка на стойността им, каквато има при акциите, ликвидният риск е по-висок.

д) Валутен риск

Валутният риск при облигациите е подобен на валутният риск при акциите, с изключение на факта, че облигациите са много по-свързани с лихвените проценти и валутите, които може да ги направи по-уязвими на движения във валутните курсове.

е) Риск от промяна в кредитния рейтинг

Много облигации се оценяват от рейтингови агенции, които издават кредитни рейтинги на основата на фундаменталните показатели на компанията, издала емисията облигации. Заради утвърдеността на основните рейтингови агенции (Moody's, Standard and Poor, Fitch) промяна в кредитния рейтинг

може да се отрази осезаемо на цената на дадена облигация. Инвеститорите в облигации могат да се предпазят от риска от внезапна промяна в кредитния рейтинг като периодично анализират фундаменталните показатели на компаниите, чиито облигации притежават и очакват промените в техния кредитен рейтинг.

ж) Риск от обратно изкупуване

При облигациите, в които има вградена опция, която дава на емитента правото на емитента да изкупи обратно облигацията на дадена цена. Ако справедливата пазарна цена на облигацията превиши дадената цена, то емитента има интерес да изкупи облигацията за по-малко от цената, за която може да я продаде.

з) Риск при реинвестиция

Рискът при реинвестиция е свързан с риска от понижение на лихвените проценти и риска от обратно изкупуване от емитента. Ако лихвените проценти паднат е вероятно емитента да изкупи обратно облигациите си в обръщение с цел да ги замени с нови такива с по-ниска лихва. В същото време обаче при ниски лихви на инвеститора в облигации му се налага да търси доходоносни инвестиции за капитала, който е получил при обратното изкупуване.

и) Риск от фалит

Риска от фалит е свързан с риска от намален кредитен рейтинг и кредитния риск. При фалит на компанията, издала определена емисия облигации, собственика на една облигация има право да бъде компенсиран с определена част от обезпечението или от останалите активи на компанията. Въпреки това няма гаранция че това обезпечение или тези активи ще покрият 100% дължимото на инвеститора в облигации.

3. Ипотечни облигации.

Специфичното при ипотечните облигации е, че са обезпечени с вземания по ипотечни кредити. Ипотечните кредити влизат в изчислението на основното покритие със стойността на непогасената им главница. Въпреки че ипотечните облигации са подобни като рисков профил на корпоративните такива, рисковете при тях са по-различни, защото някои от тях имат частична или цялостна гаранция. Обезпечението при ипотечните облигации е самия недвижим имот, чиято стойност може рязко да намалее при обща икономическа криза.

4. Държавни ценни книжа (ДЦК).

ДЦК са дългови ценни книжа, издавани и гарантирани от способността на държавата да събира данъци. Инвеститорите в ДЦК стават кредитори на държавата, която издава ДЦК за покриване на краткосрочни, средносрочни или дългосрочни нужди от финансов ресурс. Държавните ценни книжа могат да бъдат деноминирани във валутата на страната издател или в чужда валута. Издадените във валутата на държавата имат по-нисък риск от фалит, заради способността на много държави да печатат допълнителна парична маса, въпреки че в историята има случаи, когато държави фалират

на облигации в собствената си валута. ДЦК се считат за нискорисков или безрисков инструмент във финансовата теория, въпреки че в практиката случаите, в които държави фалират и не изплащат част или цялостната стойност на свои облигации са факт. Рисковете на държавните ценни книжа са подобни на тези на корпоративните облигации, като в случая на ДЦК облигациите се издават от държава а не от частна компания.

5. Ценни книжа (облигации), издадени от регионални или местни органи на дадена държава.

Обикновено чрез емитирането им се цели набирането на средства за осъществяване на инвестиционна програма, подобрения в общинската инфраструктура и подобни дейности. Могат да бъдат обезпечени (с общински имоти или други активи) и необезпечени (гарантирани само с репутацията на общината-издател). При добро финансово състояние на общината - емитент или качествено обезпечение този вид дългови ценни книжа също са смятани за нискорискови финансови инструменти. По принцип, рисковете, характерни за дълговите ценни книжа се отнасят и за общинските облигации. Случаите на фалит на дадена община са редки защото често държавата помага на финансово затруднени общини да покрият задълженията си.

6. Борсово търгувани фондове. (ETF).

ETF са инвестиционни средства на основните борси, като основните са акции и облигации. ETF представлява съвкупност или „пакет“ от активи - акции, облигации, фючърси или други инструменти. Институционалните инвеститори могат да изкупуват дялове на ETF срещу акции на базовите активи, или, обратно, да заменят акции на базовите активи с дялове на ETF. Това издаване и обратно изкупуване на акции дава възможност на институциите да извършват арбитраж и обвързва стойността на ETF с общата стойност на базовите активи. Повечето ETF са прикрепени към даден индекс като Dow Jones Industrial Average или S&P 500. ETF под формата на колективна инвестиционна схема се търгува на борса за ценни книжа по цени, близки до нетната стойност на активите му. По този начин ETF съвместява оценъчната функция на взаимния фонд или на обособения инвестиционен фонд с възможностите за търгуване, характерни от затворения фонд. ETF съществуват в САЩ от 1993 г., а в Европа от 1999 г. ETF традиционно са индексни фондове, но през 2008 г. Комисията по ценните книжа и борсите на САЩ е дала възможност за създаването на активно управлявани ETF. ETF дава възможност за лесно диверсифициране и намалява рисковете, възникващи при търгуването само с определени акции. ETF също така дава възможност на индивидуалните инвеститори да участват в икономическия растеж на определена индустрия или икономически сектор, които не се предлагат на пазара, на който се търгуват ETF, като например чуждестранни пазари, стоки и недвижими имоти. Всички инвестиции са свързани с определен вид риск и в този смисъл ETF не е изключение. Някои от рисковете, свързани с инвестирането в ETF са посочени по-долу.

а) Пазарен риск

Пазарните цени на ценните книжа и на дяловете на ETF се променят непрекъснато, поради въздействието на множество фактори, като икономическото състояние, световните събития, предпочитанията на инвеститорите и специфични за самите ценни книжа фактори. Възможна криза на пазара и последващото ѝ влияние върху цените на търгуваните ценни книжа - както и, впоследствие, върху цените на дяловете на ETF - може да се счита за общ пазарен риск, свързан с инвестирането в ETF.

б) Кредитен риск

Кредитният риск е свързан с невъзможността на емитента да извърши плащане на основата или лихвата, когато такова плащане е дължимо. Прекъсването на плащането в срок на тези суми от дружество, в което ETF е инвестирало, може да повлияе негативно върху стойността на дяловете на ETF или на неговата възможност да изплаща дивиденди. Важно е да се помни, че дяловите инвестиции (включително инвестициите в ETF, основаващи се на дялови инвестиции) носят кредитен риск. Доколкото дружество, в което ETF е инвестирало, е в забава или в несъстоятелност, дяловите ценни книжа (напр. обикновените акции) на това дружество могат да загубят стойността си. По този начин ETF ще носи кредитния риск, свързан с тези акции.

в) Риск от несъвместимост между цената на фонда и на инструментите в него

Въпреки че възможностите за арбитраж привличат инвеститори, които чрез покупка и продажба на инструменти изравняват цената на фонда и да инструментите в него, съществува риск, че в някои периоди тези две цени няма да бъдат едни и същи

г) Ликвиден риск

Ликвидният риск при ETF е подобен на този в акциите.

д) Валутен риск

Валутният риск при ETF е подобен на този в акциите.

7. Инструменти на паричния пазар.

Инструментите на паричния пазар са дългови ценни книжа с падеж под 1 година. Те имат по-нисък кредитен риск от други дългови инструменти в по-далечен падеж и са по-ликвидни. Използват се от компании и други лица за краткосрочни инвестиции на капитали, които са временно свободни. Основните рискове при инструментите от паричния пазар са:

а) Валутен риск

Валутният риск при инструментите от паричния пазар е подобен на този в акциите.

б) Инфлационен риск

Поради сравнително ниската доходност на тези инструменти има риск, че непредвидена инфлация ще намали реалната стойност на инвестираните в тях капитали.

в) Ценови риск

Ценовият риск произтича от промени в лихвените проценти и кредитния рейтинг на емитентите на инструментите в паричния пазар, които могат да намалят цената на тези инструменти.

8. Дялове на предприятия за колективно инвестиране.

Предприятията за колективно инвестиране – взаимни фондове, хедж фондове и други целят обединяване на инвеститорски капитали, които се управляват от опитни инвестиционни професионалисти, които разпределят инвестициите спрямо предварително обявената стратегия на определения фонд. Различните видове предприятия за колективно инвестиране имат различни характеристики и следователно различни рискове, но основните рискове в този вид инвестиционни схеми са свързани с ценните книжа, в които се инвестира. Следните рискове (обяснени подробно по-горе) се отнасят за предприятията за колективно инвестиране.

- а) Валутен риск
- б) Инфлационен риск
- в) Ценови риск
- г) Ликвиден риск
- д) Кредитен риск
- е) Риск от фалит
- ж) Пазарен риск
- з) Инфлационен риск
- и) Ценови риск
- й) Риск от счетоводна измама
- к) Макроикономически риск.
- л) Брокерски риск

9. Опции, фючърси, договори за разлики и други деривати в съответствие с чл.4 от ЗПФИ.

Деривативните финансови инструменти се използват както за спекулация така и за хеджиране на риска при инвестиции в ценни книжа, въпреки това деривативите се считат за високо рискови инструменти. Основните рискове при тях са:

- а) Риск от фалит на контрагента.

Когато деривативите се търгуват извънборсово, съществува риск от фалит на контрагента и непокриване на задълженията по договора.

- б) Валутен риск
- в) Ценови риск

г) Ликвиден риск

Фючърси

Фючърсите са деривативен финансов инструмент, който включва правото и задължението за покупка или продажба на съответното количество ценни книжа, валути, стоки или други инструменти (базов актив), на предварително определена цена и на определена бъдеща дата. Фючърсите са стандартизирани договори, които се търгуват на борсите.

Опции

Опцията е деривативен финансов инструмент, купувачът на който има правото, но не и задължението да купи или продаде определено количество ценни книжа, валути, стоки или други инструменти (базов актив) на предварително определена цена до изтичане на определения срок или на определена бъдеща дата. Продавачът на опцията има задължението да купи или продаде съответният базов актив при същите условия.

Договори за разлики

„Договор за разлики“ или „ДЗР“ означава дериват, различен от опция, фючърсен договор, суап или споразумение за лихвен форуърд, който има за цел да осигури на притежателя дълга или къса експозиция към колебания в цената, нивото или стойността на даден базов актив и който трябва да е с паричен сетълмент или може да е с паричен сетълмент по избор на някоя от страните поради причини, различни от неизпълнение или прекратяване на друго основание;

Дериватите са комплексни финансови инструменти и може да не са подходящи за всички клиенти.

10. Риск на ливъридж ефекта.

Когато се търгува с ливъриж (търговия на маржин), инвестираната сума е сравнително по-малка от номиналната стойност на позицията във финансовия инструмент. В същото време пазарната експозиция на инвеститора се движи съответствие с номиналната стойност. Следователно, всяко движение на пазара ще има по-голям ефект върху капитала на клиента от колкото, ако клиентът е отворил позицията без ливъридж. Клиентът може да загуби повече от колкото е инвестирал. Търговията на маржин включва висок риск и не е подходяща за всички клиенти.